

K O M U N I K A T
Z O M B U D I A N I A

Warszawa, grudzień 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/160/2010

PRACA POLAKÓW ZA GRANICĄ

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Już od kilku lat systematycznie badamy doświadczenia Polaków dotyczące pracy za granicą oraz ich plany migracji zarobkowej. Pozwalają one szacować, jak dużo naszych rodaków pracowało za granicą w ostatnich latach i pracuje obecnie oraz określić stopień zainteresowania wyjazdami zarobkowymi. Tegoroczne badanie¹ jest ostatnim przed całkowitym otwarciem niemieckiego rynku pracy dla pracowników z Polski, co nastąpi 1 maja 2011 roku.

PRACUJĄCY ZA GRANICĄ W CIĄGU OSTATNICH 10 LAT

Jak wynika z uzyskanych deklaracji, w ciągu ostatnich dziesięciu lat co dziesiąty dorosły Polak (10%) pracował za granicą. Co setny (1%) deklaruje, że obecnie jest zatrudniony poza krajem – są to ci, którzy przebywali akurat w kraju w czasie realizacji badania bądź mieszkają w Polsce i dojeżdżają do pracy za granicę. W badaniu nie zostały z oczywistych względów uwzględnione osoby, które obecnie mieszkają i pracują poza krajem. Odsetek osób deklarujących, że w ostatnich dziesięciu latach pracowały za granicą, jest zbliżony do notowanego w ubiegłych latach.

Tabela 1

Czy w ostatnich dziesięciu latach pracował(a) Pan(i) za granicą lub być może pracuje tam Pan(i) obecnie?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	I 2007	IX–XI 2007	X 2008	X 2009	X 2010
	w procentach				
Tak, obecnie pracuję za granicą	10	1	1	1	1
Tak, pracowałam(a) za granicą w przeszłości		9	9	11	10
Nie	90	90	90	88	89

Zdecydowana większość spośród tych, którzy w ciągu ostatniej dekady podejmowali pracę za granicą, pracowała poza krajem w okresie, kiedy Polska była już członkiem Unii Europejskiej; przy czym blisko dwie trzecie (64%) wyjechało za granicę już po akcesji, a więcej niż co szósty (17%) – jeszcze przed 1 maja 2004 roku, ale kontynuował pracę

po przystąpieniu Polski do UE. Co piąty deklarujący, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat był zatrudniony za granicą, wrócił do kraju przed akcesją.

Tabela 2

Czy wyjechał(a) Pan(i) do pracy po wejściu Polski do Unii Europejskiej, tzn. po 1 maja 2004 roku, czy też jeszcze przed wejściem naszego kraju do tej organizacji?	Odpowiedzi osób, które w ostatnich dziesięciu latach pracowały za granicą		
	X 2008 N = 111	X 2009 N = 130	X 2010 N = 111
	w procentach		
Wyjechał(a)m do pracy po wejściu Polski do UE	52	50	64
Wyjechał(a)m do pracy przed wejściem Polski do UE, ale pracowałem(a)m za granicą jeszcze po wejściu naszego kraju do tej organizacji	19	20	17
Wyjechał(a)m do pracy i pracowałem(a)m za granicą jeszcze przed wejściem Polski do UE	28	30	20
Trudno powiedzieć	1	0	0

Biorąc pod uwagę to, że 1% badanej próby odpowiada mniej więcej 280 tys. osób w całej dorosłej populacji Polski, można szacować, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat pracowało za granicą ponad 3 miliony obywateli naszego kraju (nie licząc tych, którzy z powodu pracy za granicą byli nieobecni w gospodarstwie domowym podczas badania i nie mogli wziąć w nim udziału). Liczba Polaków pracujących za granicą już po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej sięga niemal 2,5 miliona (z czego blisko 2 miliony wyjechało już po akcesji).

Doświadczenia w zarobkowaniu poza Polską ponad dwukrotnie częściej mają mężczyźni (15% pracujących w przeszłości lub obecnie) niż kobiety (7%). O stosunkowo niedawnym zarobkowaniu poza krajem mówią głównie respondenci do 44 roku życia. Spośród nich szczególnie licznie wyjeżdżały do pracy za granicę osoby w wieku od 25 do 34 lat (21%).

Nasze badania z lat ubiegłych wskazywały, że istotnym czynnikiem sprzyjającym podejmowaniu pracy za granicą jest wyższe wykształcenie. Obecnie można mówić, że doświadczenie czasowej migracji zarobkowej się upowszechnia: odsetek pracujących za granicą w ciągu ostatnich dziesięciu lat jest niemal taki sam wśród osób z wykształceniem wyższym (14%), jak i średnim (13%) czy zasadniczym zawodowym (14%). Niezmiennie najrzadziej na pracę za granicą decydują się osoby mające wykształcenie podstawowe (4%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (245) przeprowadzono w dniach 7 – 13 października 2010 roku na liczącej 1035 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Znikomy odsetek pracujących za granicą wśród najslabiej wykształconych tylko po części wynika stąd, że osób z wykształceniem podstawowym jest proporcjonalnie najwięcej wśród najstarszych respondentów. Okazuje się bowiem, że wśród ankietowanych do 44 roku życia, najliczniej pracujących w ostatnich latach za granicą, poziom wykształcenia również odgrywa istotną rolę. W tej grupie wiekowej pracowało za granicą w ostatnim dziesięcioleciu lub pracuje obecnie 5% badanych z wykształceniem podstawowym. W pozostałych kategoriach wyróżnionych ze względu na wykształcenie odsetek ten jest znacząco wyższy – waha się od 17% do 21%.

Tabela 3

ODPOWIEDZI OSÓB DO 44 ROKU ŻYCIA			
Wykształcenie	Czy w ostatnich dziesięciu latach pracował(a) Pan(i) za granicą lub być może pracuje tam Pan(i) obecnie?		
	Tak, pracowałem(a)m za granicą w przeszłości	Tak, obecnie pracuję za granicą	Nie
	w procentach		
Podstawowe	5	0	95
Zasadnicze zawodowe	18	3	79
Średnie	16	1	83
Wyższe	17	0	83

W grupach społeczno-zawodowych pracę za granicą najczęściej deklarują właściciele firm (17%), pracownicy administracyjno-biurowi, pracownicy usług oraz robotnicy (po 15%). Do grup, w których odsetek osób pracujących w ostatnich latach za granicą jest najwyższy, należą bezrobotni (19%).

Ciekawie przedstawia się zróżnicowanie podejmowania pracy za granicą ze względu na sytuację materialną. Doświadczenia związane z migracją zarobkową najczęściej mają osoby o stosunkowo najniższych dochodach *per capita* w rodzinie – do 500 zł miesięcznie (w ostatnich dziesięciu latach pracowało za granicą lub pracuje tam obecnie 18% z nich). Z drugiej strony za granicą pracowało relatywnie dużo osób najlepiej sytuowanych, o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (14%).

Analiza społeczno-demograficznych zróżnicowań zatrudnienia za granicą pokazuje, że migracji zarobkowej sprzyjają dwa czynniki, które określają z jednej strony potrzeby, a z drugiej – możliwości podejmowania pracy poza krajem. Są to zatem cechy określające położenie na rynku pracy (brak zatrudnienia w kraju, brak pracy zaspokajającej potrzeby finansowe) oraz cechy związane z mobilnością (względnie młody wiek, wykształcenie powyżej podstawowego).

Zdecydowanie najwięcej osób, które w ostatniej dekadzie pracowały za granicą lub obecnie są zatrudnione poza krajem, deklaruje, że znalazło pracę w Niemczech (39%). Drugim najpopularniejszym kierunkiem migracji zarobkowej Polaków jest Wielka Brytania, gdzie w ostatnim dziesięcioleciu pracowała (lub pracuje obecnie) więcej niż jedna piąta zarobkujących za granicą (22%). Stosunkowo dużo rodaków pracowało w tym okresie we Włoszech (11%), Holandii (9%) oraz Hiszpanii (7%).

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE PRACUJĄ LUB W OSTATNICH 10 LATACH PRACOWAŁY ZA GRANICĄ

				CBOS
W którym kraju lub w których krajach Pan(i) pracował(a) lub pracuje?	IX–XI 2007	X 2008	X 2009	X 2010
Niemcy	46%	48%	44%	39%
Wielka Brytania	15%	18%	16%	22%
Włochy	8%	10%	8%	11%
Holandia	8%	7%	8%	9%
Hiszpania	3%	1%	6%	7%
Stany Zjednoczone	6%	6%	6%	4%
Francja	5%	0%	8%	3%
Irlandia	5%	3%	5%	3%
Belgia	4%	2%	2%	3%
Węgry	1%	1%	0%	3%
Austria	4%	3%	5%	2%
Czechy	2%	3%	2%	2%
Norwegia	3%	7%	3%	1%
Grecja	2%	2%	2%	1%
Dania	2%	1%	2%	1%
Finlandia	1%	1%	0%	1%
Słowacja	0%	1%	0%	1%
Szwajcaria	1%	2%	2%	0%
Portugalia	0%	0%	1%	0%
Kanada	1%	0%	0%	0%
Inne państwo	8%	7%	8%	11%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jeden kraj, w którym pracowali

Dane o kierunkach migracji zarobkowych Polaków odnoszą się w głównej mierze do pracujących za granicą w przeszłości i nie dotyczą ogromnej większości osób obecnie zatrudnionych poza krajem. Niemniej jednak zmiany w deklaracjach dotyczących miejsca

pracy pokazują, jak zmieniają się destynacje migracyjne Polaków. W stosunku do lat ubiegłych znacząco zwiększył się w tym roku odsetek osób deklarujących pracę w Wielkiej Brytanii, zmalał natomiast odsetek zarobkujących w Niemczech. O ile jeszcze pod koniec 2007 roku migranci zarobkowi trzykrotnie częściej wymieniali Niemcy niż Wielką Brytanię, o tyle obecnie wskazania na Niemcy przeważają niespełna dwukrotnie.

OBECNIE PRACUJĄCY ZA GRANICĄ

Uzupełnieniem informacji o osobistych doświadczeniach Polaków związanych z pracą poza krajem są dane dotyczące odsetka gospodarstw domowych, z których ktoś z domowników wyjechał do pracy za granicę. Z deklaracji wynika, że obecnie niemal w co dziesiątym gospodarstwie domowym w Polsce (9%) ktoś pracuje poza granicami kraju.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że w Polsce jest około 14 milionów gospodarstw domowych, to można szacować, że obecnie pracuje za granicą ponad milion dwieście tysięcy Polaków (przy założeniu, że z jednego gospodarstwa domowego wyjechała tylko jedna osoba i bez uwzględnienia gospodarstw domowych, z których wszyscy członkowie wyemigrowali za pracą).

Tabela 4

Czy za granicą pracuje ktoś inny z Pana(i) gospodarstwa domowego?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX–XI 2007	X 2008	X 2009	X 2010
	w procentach			
Tak	7	7	10	9
Nie	93	93	90	91

PLANY DOTYCZĄCE PRACY ZA GRANICĄ

Zainteresowanie podjęciem w przyszłości pracy zarobkowej za granicą deklaruje 16% dorosłych Polaków. Połowa z nich (co stanowi 8% ogółu badanych) podjęła lub zamierza podjąć realne starania o uzyskanie takiej pracy. Pozostali deklarują, że byliby nią zainteresowani, gdyby dostali propozycję zatrudnienia, ale sami nie zamierzają się o to starać. W ciągu ostatniego roku zainteresowanie pracą za granicą nie zmieniło się w sposób wyraźny – zmalał jedynie odsetek badanych deklarujących, że zdecydowałiby się na wyjazd, gdyby dostali propozycję zatrudnienia, a więc osób, które są stosunkowo mało zdeterminowane do podjęcia pracy poza Polską.

Tabela 5

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX–XI 2007	X 2008	X 2009	X 2010
	w procentach			
Tak, jestem zainteresowany(a) i obecnie staram się o pracę za granicą	2	2	2	2
Tak, jestem zainteresowany(a) i zamierzam w przyszłości starać się o pracę za granicą	8	5	5	6
Tak, był(a)bym zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą, jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	8	6	11	8
Nie, nie jestem zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą	76	85	81	82
Obecnie pracuję za granicą	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	5	1	1	1

Zainteresowanie podjęciem pracy za granicą wiąże się z wiekiem. Im młodszy są respondenci, tym częściej interesują się migracją zarobkową. Wyjechać do pracy za granicę chcieliby zatem przede wszystkim ludzie młodzi – od 18 do 24 roku życia. Jedna piąta najmłodszych respondentów (20%) zamierza w przyszłości starać się o zatrudnienie poza Polską lub już podejmuje takie starania, a dalsze 18% przyjęłoby lub rozważyłoby ofertę pracy za granicą, gdyby ją otrzymało. Wśród nieco starszych badanych – w wieku od 25 do 34 lat – o zatrudnienie poza Polską zamierza się ubiegać lub już to czyni 11%, a dalsze 14% jest otwartych na propozycje pracy. Podobnie rozkładają się deklaracje respondentów mających od 35 do 44 lat – o zatrudnienie poza krajem stara się lub zamierza się starać 13% z nich, a 12% przyjęłoby ofertę pracy za granicą.

Plany dotyczące pracy za granicą determinuje także sytuacja zawodowa respondentów. Do osób najbardziej zainteresowanych taką pracą należą bezrobotni: 16% z nich zamierza w przyszłości starać się o zatrudnienie poza Polską lub już podejmuje starania w tym zakresie, a dalsze 20% przyjęłoby taką propozycję. Duże zainteresowanie podjęciem pracy za granicą wyrażają uczniowie i studenci. Co piąty uczący się lub studiujący (20%) planuje w przyszłości podjęcie pracy poza Polską lub już się o to stara, a 13% przyjęłoby ofertę pracy za granicą, choć nie zamierza o to zabiegać.

Wśród osób aktywnych zawodowo najbardziej zainteresowani pracą za granicą są robotnicy wykwalifikowani (16% z nich zamierza ubiegać się o podjęcie takiej pracy lub już się o to stara, a 10% przyjęłoby ofertę zatrudnienia poza krajem) oraz robotnicy niewykwalifikowani (odpowiednio: 10% i 16%). Wśród osób ponadprzeciętnie zainteresowanych zatrudnieniem za granicą znaleźli się także rolnicy (w ubiegłych latach

raczej niechętnie odnoszący się do perspektywy pracy poza krajem) – starania o zatrudnienie za granicą planuje podjąć lub podejmuje 16% z nich, choć tylko nieliczni (2%) zgłaszają zainteresowanie warunkowe (tylko wtedy, gdy otrzymaliby ofertę pracy).

Innym czynnikiem sprzyjającym decyzji o zatrudnieniu za granicą są wcześniejsze doświadczenia związane z taką pracą. Po raz kolejny już w naszych badaniach znajduje potwierdzenie konstatacja, że znaczna część osób planujących wyjazd z kraju w celach zarobkowych już pracowała poza Polską.

Tabela 6

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą?	Czy w ostatnich dziesięciu latach pracował(a) Pan(i) za granicą?*	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak, jestem zainteresowany(a) i obecnie staram się o pracę za granicą/ zamierzam w przyszłości starać się o pracę za granicą	36	64
Tak, był(a)bym zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą, jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	24	76
Nie, nie jestem zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą	6	94
Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem	0	100

* Pominięto osoby deklarujące, że obecnie pracują za granicą

Ostatni rok nie przyniósł wyraźnych zmian w wielkości wskaźników dotyczących migracji zarobkowej za granicę. Gdyby jednak próbować określić kierunek ruchów migracyjnych Polaków, to można mówić raczej o powrotach do kraju niż wzmożonych wyjazdach zarobkowych za granicę. Nowym zjawiskiem jest natomiast upowszechnienie się doświadczeń migracyjnych, które w ubiegłych latach były wyraźniej powiązane z wykształceniem. W przeszłości do pracy za granicę szczególnie często wyjeżdżały osoby z wyższym wykształceniem, obecnie migracja zarobkowa nie jest dla nich już tak atrakcyjna jak kiedyś. Wydaje się, że generalnie Polacy oswoili się z wyjazdami – podjęcie pracy za granicą wydaje im się łatwiejsze i bardziej dostępne niż dawniej. Nadal jednak progami ułatwiającym decyzję o wyjeździe jest legitymowanie się wykształceniem przynajmniej zasadniczym zawodowym.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Czy w ostatnich 10 latach pracował(a) Pan(i) za granicą lub być może pracuje tam Pan(i) obecnie?			Liczba osób
		Tak, pracowałem(a)m za granicą w przeszłości	Tak, obecnie pracuję za granicą	Nie	
		%	%	%	
Ogółem		10	1	89	1033
Płeć	Mężczyźni	14	1	85	492
	Kobiety	6	1	93	542
Wiek	18-24 lata	12	1	87	135
	25-34	20	1	80	186
	35-44	13	1	86	155
	45-54	7	2	91	187
	55-64	8		92	182
	65 lat i więcej	0		100	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	2	88	389
	Miasto do 20 tys.	9	1	90	137
	20-100 tys.	8		92	197
	101-500 tys.	11	1	88	169
	501 tys. i więcej mieszk.	9		91	141
Wykształcenie	Podstawowe	3	1	97	262
	Zasadnicze zawodowe	12	2	86	265
	Średnie	12	1	88	349
	Wyższe	14		86	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13		87	88
	Średni personel, technicy	9		91	42
	Pracownicy adm.-biurowi	13	2	85	61
	Pracownicy usług	13	2	85	67
	Robotnicy wykwalifikowani	13	2	85	124
	Robotnicy niewykwalifik.	14	2	84	57
	Rolnicy	9	3	88	44
Pracujący na własny rach.	15	2	83	46	
Bierni zawodowo	Renciści	3		97	63
	Emeryci	2		98	227
	Uczniowie i studenci	9		91	70
	Bezrobotni	18	1	81	101
	Gospodynie domowe i inni	8		92	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	1	90	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	1	85	99
	sekt. pryw. poza rolnict.	16	2	82	237
	prywatnym gosp. rolnym	13	2	85	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	1	82	160
	501-750	12		88	158
	751-1000	4	1	95	190
	1001-1500	8	1	92	181
	Powyżej 1500 zł	12	2	86	147
Ocena własnych war. mater.	Złe	7		93	148
	Średnie	11	1	89	451
	Dobre	10	1	89	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3		97	55
	Raz w tygodniu	9	1	90	466
	1-2 razy w miesiącu	12		88	194
	Kilka razy w roku	11	1	88	210
	W ogóle nie uczestniczy	11	1	88	108
Poglądy polityczne	Lewica	9	1	91	187
	Centrum	13	1	86	314
	Prawica	10	0	90	332
	Trudno powiedzieć	7	1	92	201

Tabela 2

		Czy za granicą pracuje ktoś inny z Pana(i) gospodarstwa domowego?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		9	91	0	1035
Płeć	Mężczyźni	8	91	0	492
	Kobiety	10	90	0	543
Wiek	18-24 lata	10	90		135
	25-34	12	88		186
	35-44	4	94	1	155
	45-54	10	90		187
	55-64	12	88		182
	65 lat i więcej	7	93		189
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	89		389
	Miasto do 20 tys.	10	90		137
	20-100 tys.	10	89	1	198
	101-500 tys.	11	89		169
	501 tys. i więcej mieszk.	2	98		141
Wykształcenie	Podstawowe	8	92		262
	Zasadnicze zawodowe	10	90		266
	Średnie	11	89	0	349
	Wyższe	7	92	1	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	92	1	88
	Średni personel, technicy	21	79		42
	Pracownicy adm.-biurowi	11	89		61
	Pracownicy usług	11	88	2	67
	Robotnicy wykwalifikowani	10	90		124
	Robotnicy niewykwalifik.	2	98		57
	Rolnicy	7	93		44
	Pracujący na własny rach.	6	94		46
Bierni zawodowo	Renciści	7	93		64
	Emeryci	9	91		228
	Uczniowie i studenci	7	93		70
	Bezrobotni	12	88		101
	Gospodynie domowe i inni	12	88		43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	89	1	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	94	1	99
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	90		237
	prywatnym gosp. rolnym	6	94		49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	90		160
	501-750	6	94		158
	751-1000	8	92		190
	1001-1500	11	89		182
	Powyżej 1500 zł	9	91		147
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	95		148
	Średnie	9	91	0	452
	Dobre	11	89	0	435
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	91		55
	Raz w tygodniu	12	88		467
	1-2 razy w miesiącu	3	97		194
	Kilka razy w roku	8	91	1	210
	W ogóle nie uczestniczy	7	93		108
Poglądy polityczne	Lewica	7	93		188
	Centrum	10	89	1	315
	Prawica	7	93		332
	Trudno powiedzieć	14	86		201

Tabela 3

		Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą?						Liczba osób
		Tak, jestem zainteresowany(a) i obecnie staram się o pracę za granicą	Tak, jestem zainteresowany(a) i zamierzam w przyszłości starać się o pracę za granicą	Tak, był(a)bym zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą, jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	Nie, nie jestem zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą	Obecnie pracuję za granicą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	6	9	82	1	1	1035
Płeć	Mężczyźni	3	7	12	76	1	1	492
	Kobiety	2	4	6	87	1	0	543
Wiek	18-24 lata	4	16	18	60	2		135
	25-34	4	7	14	74	1	1	186
	35-44	4	9	12	73		1	155
	45-54	1	3	9	84	2	1	187
	55-64	2	0	1	95	1	1	182
	65 lat i więcej				99	0	1	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	6	9	81	1	1	389
	Miasto do 20 tys.	1	4	7	84	2	2	137
	20-100 tys.	2	4	10	82	0	1	198
	101-500 tys.	2	8	11	77	1	1	169
	501 tys. i więcej mieszk.	3	6	4	88			141
Wykształcenie	Podstawowe	2	4	4	87	1	1	262
	Zasadnicze zawodowe	4	3	12	80	1	1	266
	Średnie	2	8	9	80	1	0	349
	Wyższe	1	7	9	81	0	1	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		3	9	86	1	1	88
	Średni personel, technicy		9	6	85			42
	Pracownicy adm.-biurowi	2	1	14	81	2		61
	Pracownicy usług	2	6	8	82	2		67
	Robotnicy wykwalifikowani	5	11	10	72	2		124
	Robotnicy niewykwalifik.	4	6	16	70	2	3	57
	Rolnicy	4	12	2	82			44
Pracujący na własny rach.		4	16	78	2		46	
Bierni zawodowo	Renciści			1	99			64
	Emeryci	0			98	0	1	228
	Uczniowie i studenci	4	16	13	66	2		70
	Bezrobotni	6	10	20	60	1	4	101
	Gospodynie domowe i inni	2	4	10	84			43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	4	6	87	1	2	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	9	11	75	1		99
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	7	13	75	2	0	237
	prywatnym gosp. rolnym	6	11	10	73			49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	8	14	72	3	1	160
	501-750	4	6	8	80		1	158
	751-1000	2	3	9	85	0		190
	1001-1500	1	5	7	85	0	1	182
	Powyżej 1500 zł		6	6	85	2	0	147
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	4	11	78	1	2	148
	Średnie	3	6	10	80	1	1	452
	Dobre	1	6	6	85	1	1	435
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3		1	96			55
	Raz w tygodniu	1	5	8	84	1	0	467
	1-2 razy w miesiącu	2	7	10	79	0	1	194
	Kilka razy w roku	4	5	11	76	2	2	210
	W ogóle nie uczestniczy	4	8	6	81		1	108
Poglądy polityczne	Lewica	1	4	7	86	1		188
	Centrum	2	9	10	78	1	1	315
	Prawica	2	5	9	84	1	1	332
	Trudno powiedzieć	4	3	7	82	1	2	201